

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos Seimo švietimo ir mokslo komitetui
Lietuvos Respublikos Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijai
Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijai
Jaunimo reikalų departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

REZOLIUCIJA DĖL SAVANORIŠKOS JAUNIMO VEIKLOS PUOSELĖJIMO LIETUVOJE

LiJOT Asamblėja Nr. 42
2017 m. balandžio 29–30 d.
Druskininkai

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (toliau – LiJOT) – didžiausia skėtinė jaunimo organizacijų sąjunga Lietuvoje, vienijanti 66 nacionalines nevyriausybinės jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas bei regionines jaunimo organizacijų tarybas. LiJOT reiškia susirūpinimą dėl jaunimo savanoriškos veiklos puoselėjimo ir priemonių, skirtų skatinti jaunas žmones užsiimti savanoriška veikla, taikymo Lietuvoje.

2011 m. LiJOT priėmė rezoliuciją „Dėl savanoriškos veiklos teisinio reglamentavimo“¹, kuria skatino priimti Savanoriškos veiklos įstatymą² ir nustatyti pagrindines kryptis, kuriomis vadovaujantis toliau turėtų būti skatinama bei stiprinama savanoriška veikla Lietuvoje. Dalis pasiūlymų buvo įgyvendinta priėmus savanorišką veiklą reglamentuojantį įstatymą³, tačiau po 2011

¹Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos rezoliucija dėl savanoriškos veiklos teisinio reglamentavimo, LiJOT Asamblėja Nr. 29, 2011 m. gegužės 7-9 d. <http://lijot.lt/lt/dokumentai/pozicijos-ir-rezoliucijos/rezoliucijos/finish/18-rezoliucijos/344-rezoliucija-del-savanoriskos-veiklos-teisinio-reglamentavimo>

²Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymas, Valstybės žinios, 2011 m. liepos 13 d., Nr. 86-4142 <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.402802>

³Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymas, Valstybės žinios, 2011 m. liepos 13 d., Nr. 86-4142 <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.402802>

m. nebuvo imtasi aktyvių veiksmų puoselėti jaunimo savanorišką veiklą valstybėje. Norime pažymėti, kad savanoriška veikla yra jaunimo bei su jaunimu dirbančių organizacijų ir viso nevyriausybinių sektoriaus veiklos pagrindas, kuriam plėsti ir skatinti reikalingas nuoseklus valstybinio sektoriaus darbas.

2011 m. priimtas Savanoriškos veiklos įstatymas⁴ tapo tik pirmuoju žingsniu įteisinant ir reglamentuojant savanorišką veiklą Lietuvoje. Savanorystė yra pilietinės visuomenės pagrindas, bendruomenės vienijanti ir stiprinanti veikla, kurią atliekant įgyjamos reikalingos kompetencijos darbo rinkoje, socialiniame gyvenime. Savanoriška veikla ugdo atsakomybę ir yra svarbi bei aktuali visoms amžiaus grupėms, nepaisant socialinio statuso, gyvenimo ar nedarbo lygio šalyje. Vis dėlto, kelerius paskutinius metus Lietuvoje visos valstybinės priemonės jaunimo savanoriškai veiklai vystyti bei skatinti buvo nukreiptos į niekur nedirbančius, nesimokančius ir mokymuose nedalyvaujančius jaunos žmones (toliau – NEET), taip ignoruojant didžiąją Lietuvos jaunų žmonių dalį ir nesuteikiant lygiaverčių galimybių aktyviems jauniems žmonėms užsiimti norima savanoriška veikla. Per 2013–2015 m. vykdytą Jaunimo savanoriškos tarnybos⁵ projektą, NEET buvo kviečiami atlikti savanorišką veiklą bet kurioje Lietuvoje veikiančioje organizacijoje. Kiekvienam dalyviui buvo suteikiami maistpinigiai, kompensuojamos kelionės, maitinimo bei kanceliarinės išlaidos. Taip pat projekto ir kitų „Atrask save“⁶ veiklų dalyviams suteikiama galimybė gauti papildomą 0,25 balo stojant į aukštąsias mokyklas. Besimokantys, dirbantys bei kiti aktyvūs jauni žmonės tokiomis galimybėmis pasinaudoti negali.

Pabrėžiame, kad savanoriška veikla negali būti paversta tik priemone jaunimo nedarbo ar užimtumo problemai spręsti. Savanoriška veikla turi būti nuosekliai plėtojama siekiant kuo didesnio visų jaunų žmonių įsitraukimo, taip kuriant stipresnę pilietinę visuomenę ir auginant bendrąjį vidaus produktą. Norime pažymėti, kad politiką formuojančios institucijos turi atkreipti dėmesį į Lietuvoje įgyvendinamas jaunimo užimtumo iniciatyvų programas. Manome, jog būtina sudaryti sąlygas visoms tiesiogiai su jaunimu dirbančioms institucijoms tinkamai dalyvauti įvairiose jaunimo

⁴ Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymas, Valstybės žinios, 2011 m. liepos 13 d., Nr. 86-4142 <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.402802>

⁵ <https://www.jaunimogarantijos.lt/lt/jaunimo-garantiju-projektai/jaunimo-savanoriska-tarnyba-projekte-atrask-save/108>

⁶ <https://jaunimogarantijos.lt/lt/savanoriauk/atrask-save-pasiekimu-programa/149>

užimtumo iniciatyvų programose ir joms sudaryti sąlygas teikti paslaugas jaunimo užimtumo srityje nesudarant išskirtinių galimybių to daryti tik Lietuvos darbo biržai ar privačioms verslo įmonėms, laiminčioms Lietuvos darbo biržos viešųjų pirkimų konkursus. Svarbu, kad jaunimo užimtumas būtų suprantamas platesniame kontekste ne tik kaip užimtumas darbo rinkoje.

Jaunimo organizacijos, priimdamos šią rezoliuciją, teigia, kad savanoriška veikla Lietuvoje turėtų būti vystoma dvejomis pagrindinėmis kryptimis:

1. Jaunimo savanoriškos veiklos skatinimas;
2. Jaunimo savanoriškos veiklos ir jos kuriamos pridėtinės vertės pripažinimas.

Atsižvelgdami į išdėstytus argumentus raginame priimti reikalingus sprendimus ir įgyvendinti šias priemones siekiant stiprinti jaunų žmonių savanorišką veiklą Lietuvoje:

a) Įdiegti ir nuolat palaikyti Lietuvoje nacionalinę jaunimo savanoriškos tarnybos programą atvirą visiems jauniems žmonėms. Programos įdiegimas sudarytų galimybes stiprinti jaunų žmonių mobilumą Lietuvoje, aktyvų įsitraukimą į nevyriausybinių sektoriaus ir pilietines veiklas. Jaunimo savanoriškos tarnybos modelis Lietuvoje buvo sėkmingai išbandytas 2013–2015 m., kuomet buvo akredituotos savanoriškos veiklos kokybę galinčios užtikrinti nevyriausybinių organizacijos, sukurta sistema, galinti įvertinti savanoriškos veiklos apimtį, jos metu įgyjamas jauno žmogaus kompetencijas. Kaip minėta anksčiau, įgyvendintas projektas buvo skirtas tik niekur nedirbantiems, nesimokantiems jauniems žmonėms, o nuo 2016 m. tokį modelį, visuotinai atvirą visiems, atskirai įsidiegti skatinamos savivaldybės. Pabrėžiame, kad turi būti vieningas nacionaliniu mastu pripažįstamas jaunimo savanoriškos veiklos modelis siekiant užtikrinti teikiamų veiklų plačią geografiją, standartizuotą kokybę ir pastovumą. Taip būtų sudarytos prielaidos visų asmenų per savanorišką veiklą įgytų kompetencijų ir / ar praktinių įgūdžių pripažinimui bendrajame ugdyme, aukštajame moksle ir darbo rinkoje. Pažymime, kad atskirų savivaldybių iniciatyvos gali iškraipyti savanoriškos veiklos sampratą ir bendrą tokios veiklos naudą supratimą Lietuvoje.

b) Formuoti ir stiprinti teigiamą savanoriškos veiklos įvaizdį šalyje skatinant įvairių amžiaus ir socialinių grupių žmonių savanorystę. Po 2011 m., kai Europoje buvo minimi savanoriškos veiklos metai, Lietuvoje nebuvo įgyvendinamos jokios priemonės skatinti įvairias amžiaus grupes atlikti savanorišką veiklą. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2014–2020 m.

Europos Sąjungos investicijų priemonėse patvirtinusi tik vieną priemonę⁷, kuri skirta 54-erių metų amžiaus ir vyresnių žmonių savanoriškos veiklos skatinimui, tačiau nėra numatyta atskirų veiksmų jaunų žmonių savanoriškai veiklai plėtoti, nors būtent jauni žmonės sudaro ženklią dalį savanoriaujančių žmonių. Vyresnių žmonių savanoriškos veiklos skatinimas yra numatytas 2017 m. kovo 23 d. patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane⁸, kuriame nėra išskiriama jokia priemonė jaunų žmonių savanoriškai veiklai skatinti. Pažymime, kad savanoriškos veiklos įvaizdžio formavimas bei skatinimas prisidėtų prie kokybiškos ir tvarios savanoriškos veiklos plėtros įtraukiant skirtingas amžiaus ir socialines grupes.

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba kartu su kitomis 66 jaunimo ir su jaunimu dirbančiomis organizacijomis, kurių veikla grindžiama savanoryste, šia rezoliucija siekia atkreipti dėmesį į savanoriškos veiklos situaciją Lietuvoje ir imtis priemonių, kad anksčiau aptartos problemos būtų sprendžiamos užtikrinant kokybiškas institucines priemones savanoriškos veiklos stiprinimui ir palaikymui.

Prezidentas

Mantas Zakarka

⁷Europos socialinio fondo agentūros įgyvendinama priemonė 54+, Nr. 08.3.2-ESFA-K-415
http://www.esinvesticijos.lt/lt/patvirtintos_priemones/54

⁸Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, paskelbta Teisės akty registre 2017 m. kovo 13 d., Nr. 4172 įgyvendinimo plano patvirtinimo <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/2389544007bf11e79ba1ee3112ade9bc>, išskiriant punktą Nr. 5.3.1. Darbas. Pilietinio ir tautinio ugdymo atnaujinimas, pilietinio įgalinimo ir politinio gyventojų aktyvumo bei bendruomeniškumo stiprinimas, įtraukiant nevyriausybines organizacijas.